แนวหน้า
สุดสัปดาห์

‘ถาวร เสนเนียม’ คดี‘ตากใบ’รอยด่าง‘ยุติธรรม’ จับตาสถานการณ์‘ปลายด้ามขวาน’

ออก พ.ร.ก. ยืดอายุความคดีตากใบไม่สามารถทำได้ : น.ส.แพทองธาร ชินวัตร นายกรัฐมนตรี เปิดเผยเมื่อวันที่ 24 ต.ค. 2567 ยอมรับว่า แนวคิดเรื่องการออกพระราชกำหนด (พ.ร.ก.) มาเพื่อขยายอายุความคดีสลายการชุมนุมที่ อ.ตากใบ จ.นราธิวาส ออกไป ไม่สามารถทำได้ โดยจากการสอบถามไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้รับคำอธิบายว่า กรณีนี้ไม่เข้าหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการตรา พ.ร.ก. ในรัฐธรรมนูญฉบับ 2560 มาตรา 172 และ 174

ส่วนเนื้อหาที่เป็นการต่ออายุความเฉพาะคดีเป็นมาตรากฎหมายขึ้น เพื่อเป็นการบังคับใช้แก่คดีดังกล่าวเป็นการเฉพาะ ไปได้ลุ่ยขยายอายุความในคดีลักษณะเดียวกันเป็นการทั่วไปซึ่งไม่สอดคล้องกับมาตรา 26 วรรคสอง ทั้งยังอาจเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลตามมาตรา 27 วรรคสามของรัฐธรรมนูญ และหลักกฎหมายอาญาสากล

หมดอายุความก็ไม่ล่ากลับมาทำงาน? : ในวันที่ 30 ต.ค. 2567 มีการเปิดเผยจาก น.ส.ไตรศุลี ไตรสรณกุล เลขานุการรมว.มหาดไทย และโฆษกกระทรวงมหาดไทย ว่า นายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรี และรมว.มหาดไทย สั่งการให้ตรวจสอบกรณีมีการเผยแพร่ข้อมูลบนโลกออนไลน์ พบ นายวิษณุ เครืองาม ปลัดอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม หนึ่งในผู้ต้องหาคดีตากใบที่ถูกออกหมายจับ กลับมาทำงานหลังหายไปหลายวันกระทั่งคดีดังกล่าวหมดอายุความไปเมื่อวันที่ 25 ต.ค. 2567

ซึ่งมีการแชร์ข้อมูลว่า นายวิษณุ ได้ยื่นใบลาพักผ่อนระหว่างวันที่ 15-18 ต.ค.2567 แต่ผู้บังคับบัญชาได้ยกเลิกใบลา เนื่องจากมีหมายจับ แต่ก็ไม่สามารถติดต่อนายวิษณุได้เป็นเวลามากกว่า 10 วัน จนกระทั่งคดีสิ้นสุดอายุความ โดยเมื่อวันที่ 29 ต.ค. 2567 นายอรรษิษฐ์ สันพันธวัตน์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้ส่งหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม เพื่อให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงดังกล่าว ให้ได้ข้อเท็จจริงและเกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะประเด็นว่า จังหวัดนครพนมได้รับทราบว่านายวิษณุ ตกเป็นจำเลยในคดีอาญาเมื่อใด

เจ้าพนักงานตำรวจ ได้แจ้งให้ทราบว่ามีหมายจับ และประสานขอให้ส่งตัวเพื่อดำเนินการหรือไม่ และได้ดำเนินการอย่างไรบ้าง เสร็จแล้วแจ้งผลพร้อมสรุปความเห็น และจัดส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรับรองสำเนาถูกต้อง (ถ้ามี) ให้กระทรวงมหาดไทย เพื่อประกอบการพิจารณาภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ ทั้งนี้ ในวันที่ 25 ต.ค. 2567 ที่เกิดคดีตากใบ นายวิษณุ เป็นพลทหาร ทำหน้าที่พลขับ และเป็นหนึ่งใน 8 ผู้ต้องหาที่อัยการสูงสุดสั่งฟ้องในคดีนี้

เป็นที่รับรู้กันว่า **"หมดอายุความ"** ไปแล้วเรียบร้อยกับ **"คดีตากใบ"** หรือเหตุการณ์สลายการชุมนุมบริเวณหน้า สภ.ตากใบ อ.ตากใบ จ.นราธิวาส เมื่อวันที่ 25 ต.ค. 2547 ทำให้มีผู้เสียชีวิตรวม 85 ราย ซึ่งส่วนใหญ่เสียชีวิตจากการหายใจไม่ออกและหมดสติ ในระหว่างถูกนำตัวไปควบคุมที่ค่ายอิงคยุทธบริหาร อ.หนองจิก จ.ปัตตานี เนื่องจากผู้ถูกจับกุมถูกบังคับให้นอนคว่ำหน้าซ้อนทับกันเป็นชั้นๆ และถัดมาตลอดระหว่างเดินทางหลายชั่วโมง

แม้จะมีผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงในแต่มุมต่างๆ จากคณะกรรมการอิสระ แต่การดำเนินคดีกับผู้เกี่ยวข้องกลับไม่คืบหน้า กระทั่งในวันที่ 23 ต.ค. 2567 ศาลจังหวัดนราธิวาสมีคำสั่งรับฟ้องคดีจำเลยรวม 7 คน ประกอบด้วย **1.พล.อ.พิศาล วัฒนวงษ์คีรี อดีตแม่ทัพภาคที่ 4 2.พล.อ.เฉลิมชัย วิรุฬห์เพชร อดีตผู้บัญชาการกองพลทหารราบที่ 5 3.พล.ต.อ.วาสน มหินรินทร์ อดีตผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติส่วนหน้า 4.พล.ต.ท.มาโนช ไกรวงค์ อดีตผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค 9 5.พล.ต.ต.สักดิ์สมหมาย พุทธกุล อดีตผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรตากใบ**

6.นายศิวะ แสงมณี อดีตรองผู้อำนวยการกองอำนวยการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ และ **7.นายวิรบ ทองสงค์ อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส** โดยเป็นคดีที่ญาติผู้เสียชีวิตร่วมกันยื่นฟ้องด้วยตนเอง ขณะที่ในเวลาใกล้เคียงกัน วันที่ 12 ก.ย. 2567 อัยการสูงสุดได้สั่งฟ้องผู้ต้องหารวม 8 คน ประกอบด้วย **1.พล.อ.เฉลิมชัย วิรุฬห์เพชร ในฐานะผู้สั่งการ 2.จ.ต. ณัฐวุฒิ เกื้อมไธสง พลขับ 3.พลทหาร วิษณุ เลิศสงคราม พลขับ 4.ร.ท.วิสนุการณ์ ชัยสาร ร.น. พลขับ 5.พลทหาร ปิติ ญาณแก้ว พลขับ**

6.พ.จ.ต.รัชเดช หรือพิทักษ์ ศรีสุวรรณ พลขับ 7.พ.ท.ประเสริฐ มักมิ่ง ผู้ควบคุมระบบวทร และ **8.ร.ท.ยุทธิวงศ์ พรหมยุทธิ์ พลขับ** โดยสรุปแล้ว **"รวมผู้ถูกดำเนินคดีทั้งหมด 14 คน"** (พล.อ.เฉลิมชัย วิรุฬห์เพชร มีชื่ออยู่ทั้งในลำนวนที่ญาติผู้เสียชีวิตยื่นฟ้อง และในลำนวนที่อัยการสูงสุดสั่งฟ้อง) อย่างไรก็ตาม **"จำเลยและผู้ต้องหาทุกรายได้หลบหนี"** จนถึงวันที่ 25 ต.ค. 2567 ซึ่งเป็นวันครบอายุความ 20 ปี และหลังจากนั้นจะไม่สามารถนำตัวมาเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมได้อีก

"หนึ่งวันหลังคดีตากใบหมดอายุความ" ในวันที่ 26 ต.ค. 2567 **ภูมิธรรม เวชยชัย รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม** ตั้งข้อสังเกตว่า **"หากคดีดำเนินการต่อเนื่องมาตั้งแต่ 15 ปีก่อน กระบวนการต่างๆ จะดีกว่านี้"** ไม่ใช่เพิ่งมาเรียกร้องในช่วงสุดท้าย ซึ่งเป็นช่วงที่คดีกำลังจะถึงที่สุดที่โดยธรรมชาติไม่มีใครจะยอมขึ้นศาล พร้อมกับยืนยันว่า **แพทองธาร ชินวัตร นายกรัฐมนตรี** ได้สั่งการให้ดำเนินการอย่างเต็มที่มาตลอด แต่ก็เป็นธรรมดาที่มีคดีที่จับผู้ร้ายได้หรือไม่ได้ ไม่มีใครปรารถนาให้เป็นประเด็น หรือจุดที่จะทำให้เป็นปัญหาในอนาคต

ย้อนไปในวันที่ 23 ต.ค. 2567 หรือ 2 วันก่อนที่คดีตากใบจะหมดอายุความ **ถาวร เสนเนียม อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย และอดีต ส.ส.สงขลา** ให้สัมภาษณ์กับรายการ **"สีสันการเมือง แบบ เค้งเค้ง"** ทางช่องยูทูบ **"แนวหน้าออนไลน์"** ในประเด็นคดีตากใบ ซึ่งหากไม่สามารถนำตัวผู้เกี่ยวข้องมาเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมได้ อาจทำให้เหตุความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) กลับมาปะทุแรงอีกครั้ง ว่า สิ่งแพทองเป้าหมายการก่อความไม่สงบคือการแบ่งแยกดินแดน เป็นเรื่องจริงที่ไม่อาจปฏิเสธได้

ทั้งนี้ ในมุมมองของเจ้าหน้าที่รัฐไทย จะอยู่บนหลักคิดว่าประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรหนึ่งเดียวจะแบ่งแยกมิได้ ขณะที่ในมุมมองของขบวนการแบ่งแยกดินแดน จะกล่าวถึงรัฐปัตตานี มาตุภูมิ ศาสนา และที่สำคัญที่สุดคือชาติพันธุ์ เมื่อทั้ง 2 ฝ่ายยึดแย้งกันจึงเกิดเหตุความไม่สงบ อย่างไรก็ตาม การกระทำของฝ่ายแบ่งแยกดินแดนนั้นผิดกฎหมาย แต่ในทางกลับกันหากเจ้าหน้าที่รัฐไปทำผิดกฎหมายก็ต้องไม่ลอยนวล สังคมจะอยู่กันได้ต้องมีความสมานฉันท์ จึงเกิดการเจรจาตั้งแต่ครั้งแรกปี 2536 เป็นต้นมา จนมาเปิดเผยกันในปี 2556 ที่เรียกว่าการพูดคุยสันติภาพหรือสันติสุข

แต่ปรากฏความไม่พึงพอใจ แกนนำต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มพูโล ตอนหลังยังมีกลุ่มเปอร์มูดอ ที่เรียกกันว่าพวกหัวหน้าขาว หรือกลุ่มเยาวชน ถูกก่อตั้งขึ้นและก่อความไม่สงบเรื่อยมา แต่ขบวนการเหล่านี้จะไม่ยอมบอกว่ากลุ่มใดเป็นผู้ลงมือ กลุ่มเหล่านี้มีการจัดตั้ง ยุยงปลุกปั่น และทำคิโรซูบะ หรือการสาบานตนและฝึกปฏิบัติ ถึงกระนั้น เจ้าหน้าที่รัฐที่เข้าไปในพื้นที่ หลายคนที่ใช้อำนาจโดยมิชอบ ตั้งแต่การใช้ความรุนแรง ไปจนถึงการอ้างตลาดการข่าวเพื่อทำการทุจริต เช่น การจัดซื้อ-จัดจ้างโดยวิธีพิเศษ จนไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ ปัญหามีแต่พอกพูน

กระทั่ง **"ในปี 2544 ในยุครัฐบาลที่มี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร (ยุคในขณะนั้น) เป็นนายกรัฐมนตรี"** ในวันที่ 7 เม.ย. 2544 เกิดเหตุระเบิดที่สถานีรถไฟหาดใหญ่ จ.สงขลา มีผู้เสียชีวิต นายกฯ ทักษิณ ถึงกับผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค 9 ในขณะนั้น ได้ชี้ชวนว่าเป็นเรื่องของผู้ก่อการร้ายแบ่งแยกดินแดน เมื่อถามว่ากลุ่มเหล่านี้เหลือสมาชิกเท่าใด สมาชิก 50-60 คน คาดว่า 5-6 เดือนน่าจะจัดการให้จบได้ นำไปสู่การใช้นโยบายกำปั้นเหล็ก แต่กลายเป็นทำให้เหตุการณ์ที่ดูจะลงบลงไปกลับมาปะทุแรงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

กระทั่งในปี 2547 ตั้งแต่วันที่ 4 ม.ค. เกิดเหตุปล้นปืนที่ค่ายปิเหล็ง ปืนหายไป 413 กระบอก ทหารเสียชีวิต 4 นาย ต่อมาในวันที่ 28 เม.ย. เกิดเหตุปะทะระหว่างแนวร่วมขบวนการที่เป็นเยาวชนกับเจ้าหน้าที่รัฐ พร้อมกัน 11 จุด ฝ่ายแนวร่วมขบวนการเสียชีวิต 107 ราย ฝ่ายเจ้าหน้าที่เสียชีวิต 5-6 นาย หรือเหตุการณ์มัสยิดกรือเซะ จนมาถึงเหตุการณ์ตากใบ ในวันที่ 25 ต.ค. มีชุดรักษาหมู่บ้าน (ชรบ.) ถูกจับเพราะตำรวจไม่เชื่อว่าถูกปล้นปืน นำตัวมาฝากขัง แล้วมีผู้คนมาชุมนุมหน้าสถานีตำรวจ เรียกร้องให้ปล่อยตัว ชรบ. ที่ถูกจับ จากนั้นเกิดเหตุความรุนแรง

โดยเบื้องต้นมีผู้เสียชีวิตในที่เกิดเหตุ 7 ราย แต่หลังจากนั้นระหว่างนำตัวผู้ชุมนุมที่ถูกจับกุมไปยังค่ายอิงคยุทธบริหาร เกิดเหตุที่ทำให้มีผู้เสียชีวิตเพิ่มอีก 75 ราย ซึ่งการเสียชีวิตที่เกิดจากปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐจะต้องมีกระบวนการไต่สวนในศาล เรียกว่าไต่สวนชันสูตรพลิกศพ หรือหากการเสียชีวิตในที่เกิดเหตุเป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐก็ต้องทำเป็นคดี ซึ่งคดีแรกสั่งไม่ฟ้องเพราะระบุตัวผู้กระทำผิดไม่ได้ แต่การไต่สวนชันสูตรพลิกศพ เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จก็จะต้องส่งสำนวนให้อัยการสั่ง แต่ปรากฏว่าเรื่องนี้ก็ข้ามผ่านมาถึงปี 2567 แล้ว

"สำนวนฉบับเดิม ส่งไปให้สวนที่ศาล ศาลสั่งเสร็จแล้ว ก็ส่งกลับมา ตำรวจจะส่งให้อัยการ อัยการสูงสุดจะต้องสั่งแต่ส่งช้า อันนี้ตั้งข้อสังเกต เมื่อญาติผู้ตายเขาไม่สามารถทนได้ก็ไปฟ้องเอง ศาลสั่งได้สวนมันมา 7 คนตกเป็นจำเลย ขณะนี้ถูกถอดหมายจับ ส่วนคดีที่อัยการสูงสุดสั่งก็สั่งฟ้อง ดังนั้นปัญหามีอยู่ว่าเมื่อเอาตัวจำเลยมาดำเนินคดีในศาลไม่ได้ ถึงวันที่ 25 ต.ค. 2567 เที่ยงคืน ก็ขาดอายุความ เอามาดำเนินคดีไม่ได้ นี่คือสิ่งที่เกิดขึ้น" นายถาวร กล่าว

นายถาวร กล่าวต่อไปว่า ส่วนคำถามว่าอะไรจะเกิดขึ้นหลังจากนั้น อย่างแรกคือจะมีการปลุกระดม ขยายความคิดว่ารัฐไทยเพิกเฉยต่อหลักนิติรัฐ-หลักความยุติธรรม เมื่อไม่ได้รับความเป็นธรรมก็ต้องเคลื่อนไหวรุนแรงโดยใช้เรื่องนี้กล่าวอ้าง ทั้งนี้ **"กระบวนการเจรจาสันติภาพ เริ่มต้นขึ้นสมัยรัฐบาลนายกฯ ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร"** แล้วก็ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง แต่ก็มาเกิดเหตุปล่อยปละละเลยในยุครัฐบาลนายกฯ **แพทองธาร ชินวัตร"** โดยสรุปคือคดีตากใบ เหตุการณ์เกิดในยุคพ่อ มีความพยายามเจรจาในยุคอา แต่ก็มาเกิดปัญหาในยุคลูก

ซึ่งแม้จะมีความพยายามเยียวยา แต่นั่นเป็นเรื่องทางแพ่ง กฎหมายต้องเป็นกฎหมาย แต่การเดินเจตจำนงของรัฐบาลและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ย่อมตกเป็นเป้าโจมตี ดังนั้นอดีตนายกฯ ท่านจึงไม่อาจหนีความรับผิดชอบไปได้ และเจ้าตัวก็เคยยอมรับแล้วว่าผิดพลาดที่ใช้นโยบายกำปั้นเหล็ก **"ส่วนการเสนอแนวคิดให้ออกพระราชกำหนด (พ.ร.ก.) เพื่อขยายอายุความของคดีนี้ออกไป คนเห็นว่าการออก พ.ร.ก. ต้องมีเหตุผล เพราะแม้จะไม่ทำให้ขาดอายุความ แต่ก็จะมีคำถามว่าแล้ว 20 ปีที่ผ่านมา กระบวนการยุติธรรมทำอะไรกันอยู่"**

อย่างตำรวจเพิ่งส่งสำนวนให้สำนักงานอัยการสูงสุดเมื่อไม่กี่เดือนมานี้ แม้อัยการจะสามารถขอขยายได้แต่ต้นเรื่องไม่อยู่ ทั้งที่การได้สวนชันสูตรพลิกศพเพื่อระบุตัวคนผู้เสียชีวิตและสาเหตุที่ทำให้เสียชีวิตนั้นเสร็จสิ้นไปนานแล้ว เมื่อส่งผลกลับไปให้ทางตำรวจ ซึ่งตำรวจก็จะต้องพิจารณาและส่งสำนวนให้กับอัยการสูงสุดเพื่อชี้วินิจฉัยว่าจะสั่งฟ้องหรือไม่ โดยสรุปคือสำหรับเรื่องนี้ต้องขอบอกว่ากระบวนการยุติธรรมเน่าเฟะ

ส่วนการจะไปออก พ.ร.ก. ก็ต้องถามกลับเรื่องหลักนิติธรรม ในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ถามว่ากล้าเสี่ยงทำหรือไม่ เพราะแม้แต่พูดซื้อจะยังไม่กล้าเลย ส่วนคำถามว่า หากบรรดาผู้ต้องหาที่ถูกถอดหมายจับแล้วอยู่ระหว่างหลบหนี กลับมาปรากฏตัวหลังจากวันที่คดีหมดอายุความ จะยิ่งกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกของคนในพื้นที่หรือไม่ ตนคิดว่าข้ออ้างที่ทำให้ขบวนการแบ่งแยกดินแดนเข้มแข็งขึ้น ไปได้มีเฉพาะเรื่องนี้ เพราะหากไปลอกแขวะข้างในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 4 อำเภอของ จ.สงขลา เขาอยากให้แก้ปัญหาละไว

อันดับที่ 1 ไม่ใช่เรื่องความมั่นคง แต่เป็นความยากจน ต้องไปส่งเสริมการประกอบอาชีพของพวกเขา เกษตรกรรมประมง ส่งเสริมให้ดี ไม่ใช่ใช้เงินทั้งหมดไปกับการทำรถไฟทางคู่ รถไฟความเร็วสูง หรือรถไฟฟ้าในกรุงเทพฯ ต้องกระจายอำนาจและงบประมาณลงไป เพราะเมื่อคนไม่ยากจนแล้วจะคิดแบ่งแยกดินแดนไปเพื่ออะไร ขณะที่ปัญหาอันดับ 2 ของพื้นที่ชายแดนใต้ คือยาเสพติด เจ้าหน้าที่ปล่อยปละละเลยหรือไม่มีประสิทธิภาพ ส่วนความมั่นคงนั้นเป็นปัญหาอันดับ 3

"อย่าลืมว่า 85% นับถือศาสนาอิสลาม เขาเชื่อผู้นำอย่าลืมว่า 2 ล้านคนนิดๆ เป็นคนดั้งเดิม อะนั้นเมื่อคุณไม่อยู่ในหลักนิติรัฐ ไม่ปกครองด้วยหลักนิติธรรม ถูกขุยปลุกปั่นตลอดแน่นอน ผมไม่ได้เข้าข้างฝ่ายรัฐหรือฝ่ายที่ผิดจะแบ่งแยกดินแดน แต่ผมเข้าข้างความถูกต้อง ฝ่ายแบ่งแยกดินแดนเมื่ออยู่ในรัฐหลังจากนี้แล้วก็ต้องทำตัวให้อยู่ในกฎเกณฑ์กติกาของราชอาณาจักรนี้ ฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐ ฝ่ายรัฐไทยก็ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดความยุติธรรม โดยใช้หลักความเสมอภาค สิทธิเสรีภาพ ความมั่นคงของมนุษย์และสิทธิมนุษยชน กฎหมายต้องเป็นกฎหมาย" นายถาวร กล่าวย้ำ

หมายเหตุ : สามารถรับชมรายการ **"สีสันการเมือง แบบ เค้งเค้ง"** ดำเนินรายการโดย **บุญระดม จิตรดอน** ทางช่องยูทูบ **"แนวหน้าออนไลน์"** ทุกวันอังคาร-พฤหัสบดี เวลา 11.00-12.00 น. โดยประมาณ